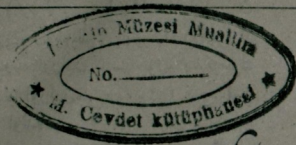


۱ حزيران ۱۳۳۹-۱۹۲۳

صافی ۷۷-۱۱

در دنجی جلد



کتابخانه

بو ایکی صنف آراسته‌دهک حقوق مساواتلری
ادامه ایتمک صورتیه بولات زوجیه تسهیل
ایدیوردی . ۱۹۰۸ اختلاقی و « غایبلیق »
نظریه‌سی یوسفنلر آراسته‌دهک دیوارده‌مالک رحمتیه
آجیدی . و او زمانه‌دن ایسی دیک قانداک برینه
عرق رابطه‌لر اولدی ب اوچ بوج عائله‌ییریه
منزلی ، آریزه‌سامبلر ، تواریلر مهم صورتیه
ایتمک اوغراشیوردی . استقلال مکرری یالکز بویوک
ماملری دکل عقی زمانده کچوک اقوامین مرکب بونون
برکتله‌لی حرکته کتیریوردی : اردل ، چرکلر ،
کادانلیر ، تاملر ، موغللر ، فوره‌ایلر ، کورجیلر ،
ارمنلر .

شیمینز ، « رومان » دیدی کی ، « عرفک
تائیری باشقه بر چوق قایلرله توازن ایدر و بو
تائیرلر بعضاً خاک تائیریه حاکم اولور ، حق اونی
اولدور » . فقط غرب بوسا نهک نتیجه‌سی اولدورق
کورولوبورک . اتحادیه وجود اولان شیئ مامه‌دکل
موجود اولدنی فرض ایدیلن شیئ نه وقوعه کایر
و وعلیورولک ، عربی و نیالی بر مفاکوره و برمنشأ
تائیرله الک غیر متجانس محیطلرده کولک سالار .
ناجیق ، تورکن ، لور ، کلدانی ، کردلر ،
بوکون ، شایان حیرت خلیطه‌سی شاه اغیرا .
طورانی تشکیل ایدن بونون بو اقوام ، مفرورانه
چمک عنوانی طلب ایدیوردلر . یونانیلر ، ارمنلر ،
چرکلرله آتی عصرانی مللکدن سوکره دامارلارنده
اوطرلر عشرتیرنیک ساری قانک قایشادنی حسن
ایدن استانبول نوکلری مفرط ملتیورولکلریک
یکی مثالی کوسریوردلر . نهایت ، سوریه و فلسطین
عربلری - بطولرجه قائلرک عرفلرجه قایلرشمش
اولان بو داغلیق عشرت موزاتیق - کیشیلرخی
وارد عد ایستکلری بویوک خلیفه‌لک شانی
دورلری یکدن یاغاقی خصوصده عینی درجه‌ده
بر اروزو اظهار ایدیوردلر .

سویک آقباتیسی تعقیب ایتمه‌دن اول سیلک
کنارولیه طایفه‌لرک دونوب دولاشان آخاج کور-
نوکلری کی ، بیکرجه عصراتی اعتیادلرندن هنوز
قورتلوش قولمده ، مقدراتی تسلیم نفلز
ایتمکده تود کوسرتدرلر . تورک زمرلری مختزانه
ماشکندو آتفره یولی آزابورلر . آریلر همرانک ،
عربلر مکملک ، شامک ، قاهره‌ک و بغدادک مهم
حاذیه‌سنگ تائیری آتتمده‌درلر و بوتون عرفک هانی
نوه افرانده تیلر ایدمکچنی بیلدیوردلر .
فورتمه پاشادینیز زمان بومظلمت قمراتی
بوتون خطلریه ورائ کوروتور ، عینی صورتله
آسیاتک آغیر هواستنده ، اقوامک مزیتلری
نقصانلری ، مللکلرله رنما دها بوتوک برصراحتله
میدانه چیتور . « تن » ک قطی اولدوق ادعا
« غوبینو » ناک انکار ایدنیکی اقلیم تائیراتی ،
بری متغول ایدن اوج عرفک اوسانده‌مولاقله
میدانه چیتور . آغیر وحشیت نورانی ، برشال
آدمک بوتون اوصافی جییلای برصورتده کوستر-

بیور ، جانی ، جوال و کوزه عرب جنوب
عرفلرک شریطته مالکدر . ایکسنگ آراسته
صنمکلر ، منطقیه و محاکمه جی اولان آریلر ،
« آسیا فرانسلری » عنوانه هر زماندن زیاده
مستحق کورونوبورلر . تورانیلرک ، دهمه قاریک
تقابلیه صادق قاهره اسکی قورونای ، ملی
مجلس اصوللری احیا ایدنیکی کورولوبور . قیر
غیرل ، باشقیرلر و تاملر مقدراتلری سرستجه
اتخاب ایدلشن میونلره تودیع ایدیوردلر .
و آماتولی توکلری آتفره مجلسکدن ولایته باعدلر .
مالکس « دارا » ناک عنعنلرینه توازت ایدن آریلر ،
حکومتلرله اوتوقرانی اصولی محافظه ایدیوردلر .
طهرازم برشاه ، کابله برامیر ، هرازمه برخان
بولونوبور . عربلرک کنجه عربک دوانلاردر فرد
پیر-سندی ، تارخنک الک اابی دورنده ، امولرک
شانی خلافتی آتتمده کربلا فاجیه‌سی زماننده
اولدنی کی شدیده حسین ، فیصل و عبدالعاک
قرالقلری ایچنده غا بولوبور .

ملی تحریک تائیری آتتمده بونون آسیا باشدن
آشادیه کیشیورولسلطیندن عیجلی کورفرینه قدر
اوزایان بواضع صحنه اوززنده آماتولی خربی ،
تورکستان اغتشاشلری ، ایزاک اولیامه‌سی ، ساسی
غلابی و هند بوشقمازی بریسک برده آکیلسی
کی کورونور ، اوپله بریسک مدمنش وسعی ،
متواضع وضع صحنلری و محدود ده‌فورلرله آروپا
فاجیه‌لری ازمک اوززدر .

[دیوانیور دکل دن مترجی]

ن . ص .

[کله‌جک نیشخنده بمقاله‌لک یالکز نوکلرک هاند
اولان نیشی نشر ارونه‌چقد .]

عِلْمُ حَبْرَیْ نَیْلَیْ

تَأْلِیفُ وَ تَرْجُمَةُ مَسْئَلَسِی

- تألیف و ترجمه ایچمنه -

۱۳۲۴
۱۹۰۸ مفرولیتندن سوکره ، تألیف و ترجمه
ایدیلرک آمار ایله اشتغال ایتمک اوزره ،
استانبولله مامارف نظارتنده « تألیف و ترجمه
ایچمنی » نامیه برانچمن تشکیل ایچمدر . ایوم
آتفره دهر اجرای فعالیت ایدن بواجمن :
اولان بین الملل آمار مجلدتک تورکیجه
ترجمه ایدنیرلی آرزو ایدلرکندن ، هانکی
کتابلرک قدیمیا ترجملری موافق اوله‌یچنی ،
نامیا عموی رغبتیه مظهر اولوش و هان‌هراسانه
ترجمه ایدلشن اولان (علمده آماکتابلر) نیک
تورکیجه ترجمه ایدنیرلی آرزو ایدلرکندن ،
هانکی کتابلرک قدیمیا ترجملری موافق اوله‌یچنی ،
مالاً ترجمه ایدیلرک آمارک تورکیجه نوکلک
تعیینی ، سؤال ایدیور .

بن بواوج سؤال حقدده دوشوندیکمی
سویله‌چکم .

اولا برنجی وایکینجی سؤالک ، بزم محیط
علیمیزه کوره ایراد ایدلرکتنه شهبه بوقدر .
زیرا علمده قدیم و تأخیر ، رجحان بوقدر .
برده فرضا ، تارخنه عائد یزایان مجلد براترک
ترجمه‌سی ، هنوزنده رغبت بولیان دیکر برعلک
مجلد براترک ترجمه‌سنه قدیم ایدم‌سایر . مجلد بر
اتر ، اکثریا برذاتک محسولی اولدیفندن ، مقدمه
رأی بیان ایتمک اقتدارنه بولانلار ، آتخنی اثر
مذکورلرک احتوا ایدنیکی موضوعلره واقف اولان
متخصصلر .

مثلا لایس - رامبو اداورلری آتتمده فرا-
نیزجه اولدوق نشر ایدلشن اولان تارخنه اله
آلم : میلادک اوچینجی عصرندن سوکره جریان
ایدن وقایی ضبط و حکایه ایدن بوخلد اترک‌سایمزه
نقل و ترجمه‌سنی ، تاریخ سالحه‌سنده هرکون وقوع
بولمده اولان تبعات و کشفیات نظر اعتباره آلدیم
حالده مناسب کوریم‌یورم . چونکه تبعات کشفیات
مذکورم بوخلد اترک‌ایک چوق یزلی جرح ایدیور ،
بوشلفظ دارم‌سنده ارمز کوری ترجمه قاشمشق ،
عرفان علمیزه غیرمصحیح معلومات ادخال ایتمک
دیکدر . عین اسبابدن سائرندن طولانی ، بر
محیط ماملری ، (آنسکیوبه‌دی) اولدنی کی
ترجمه‌ایتمک خطای عظیمدر ، ایشته بونلر ایچوندکره
مجلداترک ترجمه‌سنه باشلامزدن اول ، متخصصلرک
دایرلری صورقم ضروریدر ، عکس تقیورده
ذمت بیهوده وایش چوزور ایلور .

نامیا قدیم و تأخیر حقددهک مطالعه‌م ، برنجی
سؤالدهک مطالعه‌مک عیندر . بوکی اثرل حقدده
متخصص اولان هرکیسه بیان رأی ایدم‌سایر .
متخصص کله‌سنده اصرار ایدیورم . بزم بوقطعه‌ده
دوشوندیکم شودر :

علک هرمانی بر موضوعی حقدده متعدد
اثرل یازلشن اولدیفندن ، مترجم بولری تدقیق
ایتمکدن و مندرجاتلرندن ایستیلن بختلری آلدقدن
سوکره مطلوب اولان موضوعی ترجمه ایله برابر
تألیف و تدوین ایچنی ، بوصوله مکمل برارتمیدانه
کتیرلشن اولور . زرا ، مجرد ، موضوعلرند
مختلف غایله تعقیب ایدرلر . کیچی بحثولانه
کیچی اصولنه ، کیچی تقبیانه اهمیت ویزر . ذکی
برترجم ، مجردلک بحر روم تود اوصافندن استفاده
ایتمک ازم جهت کوزل وقایده‌لی بر اثر میدانه
کتیرم‌سایر .

ترجمه ایشنه کنججه ، بوجهت غایت مهمدر ،
بونده آتیمدهک شرطلره رعایت ایتمک ضروریدر :
۱ - مترجم ، ترجمه ایدم‌جکی اترک‌لسانی
ای بیلملی .

۲ - اجنبی اثرده تعادف ایدیلرک ایچمه
وروحی جمله‌لرله مختلف تعبیرلرک تورکیجه مقابلرخی
بوله‌یلدیک ایچون اونی تورکیجه بیلملی ،
ایمانی (مابعدی ۱۳۲۳ نجی صیفده‌مدر -

اخلاق عمومی قانونی فضیلت نامۀ غایب طرفین
عوا ایدلشد.

ایکابرکچیلانلارکاستعمالی مباح عدالوتشدر.
ایقاع ایدیلن بوتون جابلرک سببی یالغیجه میدرد...
اوروپا خریستان دکدر . اوامونه اغان ایدر...»

(۸ ایلول ۱۹۲۰)

بوکی فکرلر یس سه دن بری کرک همدنشد
ورکرک زابواید دضالته سرد اولمشدر. بوقاعت
فضله احتیاطکار اولوب ده اونل علان بیان ایتیلرک
بیله شیمی قلینده محکومدر .

غاندی ، مدنیتک حقیقی سیاستی کورمک
ایچون ۱۹۱۴ سنه سنی بطله میشدر . اوساواکا
جنوبی آفریقادا بولونیدی یکری سته ظرفده
« هندساواراج » ده « مدنیت حاضره » بر « هجرت
عظیبه » اولارقی عالمه اخبار ایتشدر .

غاندی : « مدنیت یالکنز افقیدر . » دیر ،
هند تعصیبه مدنیت ، « قارا کلنی دور ، ظننلر
دوری » در . مدنیت ، مادی تعصیبنی حیاکته هدف
یکانه سی حالته قلب ایلهمشدر . بمعنی تعصیله
هیچ مشغول الوامه مقدمه بولونمشدر . اوروپا یلری چیلده
برتمش ، اولری یارده کاسیری یایش ، صلح و سکوئه ،
عالمه حیاته غیر مستعد قیلشدر . مدنیت ، ضعیفلر
و چالیشان صنفلر ایچون بر جهنمدر . عرقلرک
سیاحتی ایچین ایچین کیرمکده در . بوشیطانی مدنیت
کندی کندنی یحو ایدمکدر . هندوستانک
حقیق دشمنی کندی مدنیتلرله معلول اولان ،
فقط دشمنما فنا اولایان اسکیزلردن زیاده بالذات
مدنیتدر . ایسته بونک ایچوندر که هندوستانی اوروپا
کاری بر حکومت متدنه حاله افراغ ایتک ایسته بن
وطنداشرنی غاندی قیسیح ایتکده ووه ، « قایلانز
قابلن طبیعتی » اولور دیمکده در . خایر ، بویوک ،
« بگانه غیرت ، مملکتدن غرب مدنیتی قونجه
معطوف اولایمدر . »

غاندیک ، شدله علیزلده بولونیدی اوج
صنفلر انسان وارد : حاکمکر ، دفتورلر و معلملر
بوصو کنجیلرک علیلده اولمالی قابل ایضاحدر ،
زیرا معلملر هندیلرله لسان مادر زادلری ، فکر
ذاتلری اوتوندورمشلر ، چو قورلر غربی مآدودن
اولدیلری اوکرتمشلردر . بوندن باشقه ، اوئلر
یالکنز منورله خطاب ایدرلر . قلی ییلزلر ،
سجیه سی استغفار و مسامحی بدینه ک بیعتی تبقیس
ایدرلر . و یوزده سکائی ذراع ، بوندن اونو
صانع ادبایی اولان برلمنده تعلیم و تربیه ک صرف
ادبی اولمالی حقیقی برچنایدنر .

حاکمک غیر اخلاقیدر . چونکه هندوستانده
محکمک اسکیز نفوذیک برآ ایتلدر . اونلر هندیلر
آزمندگی عدم اتلافی کشیده چالیشیلر و هر
مملکتده منافشات و محاصاتی ادامه و تزیید ایدرلر .

بو ذرت مختلف ، فقط مساوی صنفله بر مناسقی
یوقدر . بو اجتماعی حقیقلر علیلده غاندینک
نه قدر آتشاک بر حرس ایله مجادلده بولونیدی
آشیده کورده کجکر . غاندی نظرلنده بومساله هندو
وزیم ایچون بر عیب ، مذهب حقیقینک شایان
نفرت بر صورتده دیکشدر ییلشیدر ، بر کیردر .
و او بوندن غیر قابل تحمل بر اضطرار دویمده در :

« پارچه لانهی ، آشانی صنفلردن اولان
قارده شلری طایفامه ترجیح ایدمرم .. اولدکدن
صوکره تکرار دیرنک ارزوستنده دکلم ، فقط
تکرار دیریلرسم » غیر جائز «اس اولانلر
آزمندگی دوغمی ایسته درم ، ناکه ذلترینه اشتراک
و سربلترینه سی ایدمیلیم ...»
(۲۷ نپسان ۱۹۲۱)

غاندی بو « غیر جائز اس » خالقندن برتری
ولد معنوی اتخاذ ایتشدر . اونیک حاکمی اولان
بویدی یاشنده کی سه وعلی کوجو ک شیطاندن مشفقانه
بخت ایدر .

بو بویوک اخیلی قالی هندو دینته کورده
کوسترمک ایچون کلنی درجه ده سوژ سوله دم .
غاندی ، دها رجب ، دها ملام و ... تعصیر معذور
کورولسون - دها طبیی صورتده « خریستان »
بر « تولسونی » در . تولسونی ایسه طبعاً دکلم .
دها فضله ادرامنی سولیه خریستاندر .

اوروپا مدنیتی قیسیح ایدرکن بو ایی ذات
آزمندگی مشابهت تبارز ایدر بونکه تولسونیک
تأثیری دها واضع کورولور .

مدنیت علیلده کی دعوی « روسو » دن بری
اک سربست فکری اوروپا یلر طرفندن لایققطع
ادامه ایدلشد . اوپانان آسیا ، مستو یلری علیله
بوتامنامه لردن فوجیه بردوسیه وجوده کتیرمش
وغاندی ده عینی صورته حرکت ایلهمشدر .
آزمندگی یلک چوئی اسکیزلرجه یلزلش اولان
بوکتارلرک برلیستمنی « هند ساوارج » دم ذکر
ایدلشد .

فقط اعتراض قبول ایتبن کتاب بالذات
اوروپا مدنیتک آلداتچی عملدر نامه قضیاتیق
ایدیلن ، صوبولان ، تلوت اولونان عرقلرک قایلله
یلزدنی کتابدر . بو ، مدنیت محاربه سی دینیلن
صوکره حرکت بونون عاقل کوزی اوکده ناموس سیزجه
سردیی یالانله ، آج کوزولوکک ، بییمیتک پارلاق
بر تظاہریدر . اوروپا ک شعور سزلنی اودرجه نی
بولدی که جیلا قافنی کوسترمک ایچون اوحره آسیا
و آفریقا اهالیسی دعوت ایتدی . اولنلر اونو
کوروب حقنده کی حکمرانی ووردیلر .

« بویوککی اوروپا یله حاکم اولان مدنیتک
ایلکسارانه ماهیتی صوکره کوسترمشدر .

۳ - ترجمه ایدیلده ک موضوعک ، درجه سه
کورده متخصص اوللی . ایفران سیزجه ییلنر کیسه ،
متخصص اولدیی بر موضوعی ومثلاً بر فله یلخود
بر اقتصاد کتابنی ، موقتله ترجمه ایدمرم .

ثالثاً یالکنز ترجمه یلخود ترجمه ایلله برابر
تألیف ایدیلده ک اثرلرک لسانی دوز کون وساده
توریکه اوللی . تعصیرات و اصطلاحات علمیه به کانهجه ،
بونلرک دخی توریکه اوللی ایجاب ایدر . فقط
توریکده بولنیوب عریجه دن یلخود فارسیدن
آلتی مجبوری حاصل اولور ایسه ، آنه ک لسانه
اک زیاده یقین اولانی ترجیح ایتک قائده ایدر .
مثلاً « سبا » کلمه سی استعمال ایدیلر ایکن « ذات
الاجزل اللنه » بی استعمال ایتک ، آنه ک لسانه
خوش کلز .

ملاحظات آتیه به علاوه دیرمک لسانلر
ادخلی ضروری اولان عقیقات ، لسانیات ،
تیمیری ، شتوغراق اولرله بوکا بکیزر اثرلرک
حین انتخابنده دقت ایتک علم نامه معطوبدر .
زیرا علم بکلمدن بوروبور و آتینجی اونو یقیندن
تعصیب ایدلنر غمراشدن استفاده ایدرلر .

دارالفنون معلملردن

آرام غلاتنی

وَلَّيْتُ قَهْرًا قَهْرًا نَزَرِي

ماها ما غاندى

« برآمدک کندنی یلک بویوک وایدیکلرله
یلک کوجوکر بر موقوع ویرمی هندو دینک دهاسنه
مقاریدر . هرکس اثر الهیه خدمت ایچون
دوغمشدر ، بر اهان علیله به فتاریا قوه سیانتک
زانه سیله ، ووشیا استعداد تجارت سیله ، شودرا
سی بدنیسه ... بو ، بر برهانک بدنی ساعیدن
معاف اولدیلنی دکلم ، علمه دها مستعد اولدیلنی
و بر شودرا ک آکتساب علم و معرفت ایدمه .
بیکجکی دکلم ، فقط بدنیله دها ای خدمت
ایدیلده کجکی و دیکرلرک وظیفه سته حسدا بیکه
حیاج اولادیلنی کوستردر . معلومات دولایسیله
ما فوکلکه آوزمن بر برهان موقعی غائب ایدر
و علم حقیقی صاحب دکدر ... وازانایر امانک
حکمت وجودی قوای اجتماعیه بی اقتصاد ایتکدن
(جن صورتله توزیدن) و اراده سایسندمه
انسانک کندی اوژزنده اجرا ایتدی رها کار
تعصیقندن عبارتدر . »

دیمک که صنف نظامی امتیازه دکلم ،
« فراغت » مستنددر . اساساً اونو نیلیم که :
هندیلر تناسخ اعتقاد ایدرلر بویوک نظر طبعیت ،
متعاقب موجودیتلر اثباتسند ، بر برهاننی شودرا
و بالمقابل بر شودرای برهان یلزلر موازنه نی
تأیین ایدر .

جیمت خارجی عید ایدیلن « پارله » ل مسأله سنک